Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)

De Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) beschrijft de rechten en plichten van cliënten in de zorg.

De WGBO is van belang voor iedereen die met medische zorg te maken krijgt. Wanneer een arts een patiënt gaat onderzoeken of behandelen, is sprake van een geneeskundige behandelingsovereenkomst. De wet is bedoeld om de positie te versterken van patiënten die medische zorg nodig hebben.

Rechten
De WGBO regelt:
recht op informatie over de medische situatie
toestemming voor een medische behandeling
inzage in het medisch dossier
recht op privacy en geheimhouding van medische gegevens (beroepsgeheim)
recht op vrije artsenkeuze
vertegenwoordiging van patiënten die niet zelf kunnen beslissen

Plichten
Naast rechten hebben patiënten ook plichten: de patiënt moet de zorgverlener goed, eerlijk en volledig op de hoogte stellen van zijn problematiek. Met de juiste informatie kan de zorgverlener sneller en beter een diagnose stellen en kan hij beter zorg verlenen. De patiënt moet zo veel mogelijk met de zorgverlener meewerken en adviezen opvolgen.

Ingrijpen zonder toestemming
De WGBO regelt ook dat een arts soms zonder toestemming een medische ingreep mag doen, bijvoorbeeld om iemands leven te redden of om een ernstige handicap te voorkomen. Soms gaat het dan om een behandeling onder dwang. Meer informatie vindt u bij Dwang op grond van de WGBO.

Medisch beroepsgeheim

Zorgverleners zijn verplicht om vertrouwelijke gegevens geheim te houden. Tijdens de behandeling moet uw privacy gewaarborgd zijn.

Medisch beroepsgeheim

Zorgverleners moeten uw medische gegevens geheim houden. Het medisch beroepsgeheim geldt in principe ook na uw overlijden. Het medisch beroepsgeheim is beschreven in de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO).

De volgende zorgverleners moeten zich houden aan het medisch beroepsgeheim:

- artsen
- tandartsen
- apothekers
- gezondheidszorgpsychologen
- psychotherapeuten
- fysiotherapeuten
- verloskundigen
- verpleegkundigen

Zorginstellingen hebben een zorgplicht om het geheim te beschermen. Ook andere hulpverleners kunnen een geheimhoudingsplicht hebben; die is dan beschreven in een beroepscode. Denk bijvoorbeeld aan maatschappelijk werkers en ergotherapeuten.

Wanneer vervalt het beroepsgeheim?

Het medisch beroepsgeheim kan in een aantal gevallen doorbroken worden:

- als u hiervoor toestemming geeft;
- als een zorgverlener die direct bij uw behandeling is betrokken informatie nodig heeft;
- als er een wettelijk voorschrift geldt (bijvoorbeeld de melding van bepaalde infectieziekten);
- als er een conflict van plichten is (als een arts bijvoorbeeld vermoedt dat er sprake is van kinder- of oudermishandeling);
- voor wetenschappelijk onderzoek.

Toestemming

U kunt alleen toestemming geven als u goed geïnformeerd over de gevolgen. Het toestemmingsvereiste geldt niet voor jongeren onder de 16 jaar; zorgverleners mogen zonder toestemming informatie geven aan de wettelijk vertegenwoordigers van de jongere. De zorgverlener mag dat alleen als die informatieverstrekking niet in strijd is met goede zorg.

Zorgverleners onderling

Zorgverleners mogen medisch informatie delen met andere zorgverleners die rechtstreeks betrokken zijn bij de behandeling. Dit mag alleen als de uitwisseling van informatie noodzakelijk is voor hun werkzaamheden. Uw toestemming daarvoor wordt verondersteld. U kunt wel bezwaar maken tegen de uitwisseling van gegevens: dan mag uw zorgverlener geen informatie doorgeven.

Privacy tijdens behandeling

U hebt niet alleen recht op het geheimhouding van uw medische gegevens, maar ook recht op privacy tijdens een behandeling. U moet dus een gesprek met uw hulpverlener kunnen voeren zonder dat andere mensen dat horen of zien.